

UDC (УДК) 342.9:343.226(477)
JEL Classification: K 10; K 23

Булачек Володимир Романович,

кандидат історичних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: vbulachek1@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-3067-7955

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ, СКОЄНІ У СФЕРІ СІМЕЙНО-ПОБУТОВИХ ВІДНОСИН

Анотація. На підставі комплексного системного аналізу правових явищ розглянуто адміністративну відповідальність за правопорушення, скоєні у сфері сімейно-побутових відносин. Розглянуто Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та Кодекс України про адміністративні правопорушення. Зазначено, що законодавство України про адміністративну відповідальність за правопорушення, скоєні у досліджуваній сфері, становить систему адміністративно-деліктних норм. Аналіз основних складів адміністративних правопорушень у досліджуваній сфері показав, що вони посягають на права та здоров'я громадян. Указано, що поширеним протиправним діянням у сфері сімейно-побутових відносин є побої.

Ключові поняття: адміністративна відповідальність, домашнє насильство, сімейно-побутові відносини, конфлікти, образа, побої.

Bulachek Vladimir,

PhD (History),
Associate Professor of the Department of Tactical Special Training,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: vbulachek1@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-3067-7955

ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR COMMITTED OFFENSES IN THE FIELD OF FAMILY AND DOMESTIC RELATIONS

Abstract. On the basis of a comprehensive systemic analysis of legal phenomena, administrative liability for offenses committed in the field of family and domestic relations is considered. An analysis of the Law of Ukraine «On Prevention and Counteraction to Domestic Violence» and the Code of Ukraine on Administrative Offenses. It is noted that the legislation of Ukraine on administrative liability for offenses committed in the study area is a system of administrative tort rules. Analysis of the main components of administrative offenses in the study area showed that they encroach on the rights and health of citizens. The objective side of the offense of domestic violence is presented as a threat of violence, failure to ensure life or health; damage or destruction of property; coercive coercion to something; obscene swearing; disturbances of peace and quiet, expressed on the basis of family and domestic conflict in the place of residence or in places of common use of residential premises. The objective side of domestic violence is physical, psychological or economic, with the exception of sexual violence. Beatings remain a common illegal act in the field of family and domestic relations. Beatings committed in family and domestic relations pose a social danger to the family and require the application of appropriate administrative penalties. Prevention and cessation of offenses in the field of family and domestic relations should be carried out in a complex. Legal certainty of actions of the National Police, short terms of bringing to administrative responsibility, which do not have a large time gap between the illegal act and legal assessment, can ensure the inevitability of punishment, reduce the latency of beatings, prevent serious and especially serious crimes.

Key concepts: administrative responsibility, domestic violence, domestic relations, conflicts, insults, beatings.

Вступ

Пріоритет захисту сім'ї державою закріплено у загальноприйнятих нормах міжнародного права та в законодавстві України. Проведена державою політика спрямована на зміцнення сім'ї та побудову взаємовідносин між її членами на основі відповідальності, взаємодопомоги, любові й поваги. Однак спостерігається несприятлива тенденція, спричинена кримінальними й адміністративними правопорушеннями у сімейно-побутовій сфері.

Громадська небезпека цих правопорушень полягає не тільки у заподіянні фізичної та психічної шкоди здоров'ю і життю людини, порушенні природного незаперечного права на особисту безпеку, призводить до розпаду сім'ї, припинення міжособистісного спілкування між членами сім'ї, здійснює вплив, що травмує психіку дітей, ускладнює їх соціальну адаптацію.

Проблеми попередження правопорушень у сфері сімейно-побутових відносин досліджували вчені: О. Бандурка, А. Блага, В. Вітвицька, О. Джужа, Л. Завадська, М. Ковалів, Л. Кормич, Н. Лавриненко, І. Лавринчук, К. Левченко, Л. Леонтьєва, Л. Левицький, О. Матвієнко, Т. Мельник, О. Остапенко та інші.

Мета статті полягає в обґрунтуванні сукупності адміністративно-правових заходів щодо оптимізації адміністративної відповідальності за правопорушення, скоєні у сфері сімейно-побутових відносин.

1. Сімейно-побутовий конфлікт як чинник домашнього насильства

Одним із найважливіших показників рівня цивілізованості суспільства є реальність забезпечення прав і свобод людини, яка має отримати від держави ефективний захист не лише у законі, а й на практиці. Тому більшість країн займається вдосконаленням організації в діяльності правоохоронних органів. Як свідчить досвід, конституційне визнання державою основних прав і свобод людини та громадянина ще не є гарантією створення належних умов для їх охорони й захисту від протиправних посягань і подальшого їх поновлення. Якісна та злагоджена робота державних інституцій, створених задля досягнення такої мети, має бути запорукою забезпечення реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина [1, с. 167].

У запобіганні та припиненні правопорушень у сфері сімейно-побутових відносин важливу роль відіграє Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та встановлена адміністративна відповідальність за скоєння насильницьких дій [2].

Плутанина у застосуванні термінів «профілактика правопорушень», «попередження

правопорушень», «запобігання вчиненню правопорушень», «протидія правопорушенню» спричинена відсутністю єдиного наукового підходу до їхнього співвідношення, що посилюється браком однозначних підходів до їхнього застосування у нормативно-правових актах. Щодо їх співвідношення серед фахівців немає єдиної думки [3, с. 544].

Адміністративна відповідальність нерозривно пов'язана з відправленням функцій держави щодо захисту прав та свобод, інтересів суспільства. Адміністративна відповідальність є безпосереднім відображенням потреби держави та суспільства в протидії деструктивній системі – адміністративній деліктності. Важливим завданням держави є захист суспільних відносин від адміністративних правопорушень. Стратегії протидії цим правопорушенням – складова політики. Щорічно вчиняють значну кількість адміністративних правопорушень у сфері сімейно-побутових відносин, відповідальність за які встановлена Кодексом України про адміністративні правопорушення [4].

З огляду на кількість скоєних адміністративних деліктів, слід погодитися з тим, що вони перетворилися на одне з типових асоціальних і протиправних явищ, що повною мірою належать до досліджуваних правовідносин.

Законодавство України про адміністративну відповідальність за правопорушення, скоєні у досліджуваній сфері, є системою адміністративно-деліктних норм. Аналіз основних складів адміністративних правопорушень у досліджуваній сфері показав, що вони посягають на права та здоров'я громадян.

Проблема притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері сімейно-побутових відносин порушувалася серед учених неодноразово [5, с. 85]. У даний час для органів і осіб, які застосовують право, існує невизначеність між поняттями сімейно-побутовий конфлікт (скандал), анти-суспільна (аморальна, недостойна) поведінка.

Сварки, скандали, конфлікти є майже у будь-якій сім'ї, це природний і навіть нормальний прояв сімейного життя. У результаті сімейної сварки відбувається словесна суперечка, наслідками якої можуть бути різні емоційні прояви у виді сліз і нетривалого ігнорування особами, які перебувають у сімейно-побутових відносинах. Сімейна сварка має негативний і позитивний характер.

Наступним явищем сімейного життя є скандал. Сімейний скандал – форма активної вербальної агресії, що виражається за допомогою криків, образ, погроз заподіяти фізичну біль. Сімейний скандал не є правопорушенням, проте, як і сварка, є проявом сімейно-побуто-

вого конфлікту. В основі сімейно-побутового конфлікту є суперечність між особами, які перебувають у сімейно-побутових відносинах.

Сімейно-побутовий конфлікт має індивідуальний, міжособистісний характер, в якому кожна сторона прагне відстояти свою точку зору, позицію, довести іншій її неправоту, вдаючись до взаємних звинувачень і нападів.

Правові наслідки сімейно-побутового конфлікту у виді вчинення особою адміністративного чи кримінального правопорушення або злочину залежатимуть від причини виникнення та індивідуальних емоційно-психологічних особливостей членів сім'ї.

До аморальної поведінки належать: зловживання алкогольними напоями або наркотичними засобами, жорстоке ставлення до близьких, інша аморальна поведінка в сім'ї. Поняття аморальної поведінки, її тривалість законом не визначено. Аморальною визнається поведінка, яка не відповідає правовим нормам, нормам моралі та моральності. Що стосується іншої негідної поведінки в сім'ї, то до неї можна віднести негідне ставлення до жінки, батьків, дітей, подружню невірність дружини чи чоловіка.

У науковому середовищі неодноразово робилися спроби поєднати окремі не взаємопов'язані ознаки об'єктивної сторони дрібного хуліганства, образи, побоїв, знищення та пошкодження чужого майна з діями, що не порушують норм адміністративного та кримінального права. Це пов'язано з метою створення однієї універсальної норми, що встановлює адміністративну відповідальність у сфері сімейно-побутових відносин.

Об'єктивна сторона правопорушення представлена як загроза застосування насильства, не забезпечення життя чи здоров'я; пошкодження чи знищення майна; насильницького примусу до чогось; нецензурної лайки; порушення спокою та тиші, виражених на ґрунті сімейно-побутового конфлікту в місці проживання, у місцях загального користування житловими приміщеннями.

Подана конструкція аналізованого адміністративного правопорушення вказує на окремі розрізнені дії, вчинені у результаті сімейно-побутового конфлікту, які більшою мірою представлені антигромадською поведінкою. Вченими пропонувалося запровадження адміністративної відповідальності за погрози заподіяння побоїв, майнової шкоди у значному розмірі.

Це підтверджує думку про те, що антигромадська поведінка та сімейний скандал як об'єктивний фактор розвитку сімейно-побутових конфліктів зводяться до адміністративного правопорушення. Проте це не вирішує, а ускладнює проблему.

Це пов'язано з релігійною та культурною специфікою регіонів України та неготовністю суспільства зрівняти сімейно-побутовий скандал із дрібним хуліганством чи іншим адміністративним правопорушенням.

Більшість правопорушень, пов'язаних із насильством у сім'ї (ст. 173-2 КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування»), вчиняється чоловіками (92%), тільки 8% – жінками [6, с. 51].

Одним із поширених адміністративних правопорушень у сфері сімейно-побутових відносин (відповідно до статті 173-2 КУпАП) є образа, приниження честі та гідності іншої особи, виражена у непристойній формі.

Метою образи є негативна оцінка особистості. Вона виявляється у непристойній, у відкрито цинічній формі, що суперечить загальнолюдським вимогам моралі, прийнятій манері спілкування для людей. Це протиправне діяння поширюється на широке коло осіб, а сімейно-побутова сфера – лише окремий її прояв. Образа посягає на суспільні відносини, пов'язані з гарантованими Конституцією України правами громадян на честь і гідність.

У сфері сімейно-побутових відносин образу відносять до одного з видів психологічного насильства, що порушує право людини не наражатися на жорстоке поводження, право на найвищі стандарти психічного здоров'я. Цей вид адміністративного правопорушення вчиняється, застосовуючи різні вербальні (словесні) вислови і невербальні дії, наприклад жести, звуки, плювки, ляпаси.

Правозастосовна практика свідчить про необхідність доведення факту вчинення непристойних дій, що утворюють об'єктивну форму образи. Ці дії мають бути спрямовані на конкретну особу, а не на всю міжособистісну конфліктну ситуацію чи події, що відбуваються. Постійне чи систематичне приниження честі та гідності осіб, котрі перебувають у сімейно-побутових відносинах, призводить до зміни поведінки та заниження самооцінки.

Аналіз наукової літератури та правозастосовної практики свідчить, що близько половини із загальної кількості потерпілих від образ є особами, які перебувають у сімейно-побутових відносинах. Їх характеризують сформовані особисті неприявні відносини чи сімейно-побутовий конфлікт, що сутнісно обумовлюють скоєння цього правопорушення. Особливістю образи в сфері сімейно-побутових відносин є те, що принижується честь і гідність близької людини, внаслідок чого може виникнути образа та зміна рівня міжособистісного спілкування.

Часто образа відбувається у розпалі сварки чи через стан сп'яніння. Кривдник не завжди може усвідомлювати свої слова чи дії. Як показує практика, кривдник зазвичай кається у скоєному діянні та намагається примиритися з близькими.

Чимала кількість звернень щодо притягнення до адміністративної відповідальності за образу надходить до поліції відповідно до статті 173-2 КУпАП. Звернення у виді письмових заяв надходять до чергових частин або під час прийому громадян дільничним офіцером поліції.

Зважаючи на конструкцію поняття «домашнє насильство» щодо переліку протиправних діянь, доцільно зазначити, що адміністративними правопорушеннями у цій сфері також є:

- невиконання батьками чи іншими законними представниками неповнолітніх обов'язків щодо їх утримання та виховання (ст. 184 КУпАП);

- доведення неповнолітнього до стану сп'яніння (ст. 180 КУпАП).

Указані адміністративні правопорушення були предметом дослідження інших наукових розвідок, тому ми не акцентуватимемо на них.

2. Адміністративна відповідальність за побої

Поширеним протиправним діянням у сфері сімейно-побутових відносин є побої. Складовими об'єктивної сторони домашнього насильства є фізична, психологічна або економічна, за винятком сексуального насильства [7, с. 231].

Спеціальний суб'єкт адміністративного правопорушення – член подружжя чи колишнього подружжя або інша особа, яка перебуває у сімейних чи близьких відносинах. Дослідження вказують, що об'єктом аналізованого правопорушення є не здоров'я потерпілого, а значно ширша категорія – фізична (тілесна) недоторканність особи, що має бути об'єктом кримінально-правової охорони.

Побої є особливим, таким, що принижує честь і гідність, способом впливу на тілесну недоторканність людини. Як безпосередній (факультативний) об'єкт зазначеного правопорушення слід розглядати суспільні відносини, що охороняють честь і гідність особи.

Безпосередній об'єкт побоїв утворюють суспільні відносини, що забезпечують право людини на фізичну (тілесну) недоторканність, а зрештою – безпеку здоров'я. Побої не є особливим видом ушкоджень і полягають у завданні множини ударів. Фізичні наслідки побоїв не мають юридично значної втрати загальної працездатності.

Розглянуте адміністративне правопорушення передусім є активними діями, що характеризуються багаторазовим завданням ударів. Основними наслідками побоїв є незначна

втрата загальної працездатності людини чи короточасний розлад здоров'я. Але для того, щоб утворився склад правопорушення, передбаченого ст. 173-2 КУпАП, достатньо завдання одного чи декількох ударів.

Удари можуть завдаватися руками, ногами й іншими частинами тіла (головою, ліктем, коліном) за допомогою різних підручних засобів і предметів. Результатом завдання побоїв є тілесні ушкодження. До них належать синці, подряпини, садна, гематоми, припухлості, набряки. При побоях можливі невеликі рани, які потребують накладання хірургічних швів. Обов'язковим результатом побоїв має бути фізична біль, яка належить до обов'язкових ознак об'єктивної сторони побоїв, оскільки видимих тілесних ушкоджень у потерпілого може не бути.

Із медичного та юридичного погляду фізична біль – це не тільки емоційна реакція людини на шкідливий вплив, а й певне порушення функцій організму. Фізична біль завдає шкоди здоров'ю, оскільки завжди пов'язана із змінами у тканинах організму, що дає підстави відносити побої до правопорушень, що посягають на здоров'я. Настання фізичного болю відбувається унаслідок інших насильницьких дій, які можуть виражатися у вириванні волосся, викручуванні рук, припіканні окремих частин тіла, затисканні, здавлюванні, перерізі. Можлива дія на організм потерпілого за допомогою тварин тощо.

Загалом насильницькі дії повинні викликати у потерпілого болючі відчуття. Метою насильницьких дій є фізична та моральна дезорієнтація іншої людини, порушення її фізичної та моральної рівноваги.

Побої є різновидом фізичного насильства, що впливає на осіб, які перебувають із правопорушником у сімейно-побутових відносинах, змушує налаштовуватися під неправомірну поведінку кривдника. Стосовно аналізованої сфери кривдником і потерпілим завжди будуть особи, які перебувають у відносинах сімейно-побутового характеру.

Особливістю побоїв є те, що жертви іноді самі стають агресорами та вчиняють правопорушення стосовно кривдника. Побої, скоєні у сімейно-побутових відносинах, мають міжособистісну конфліктну основу.

Неадекватні комунікативні навички, що становлять внутрішньосімейну напруженість, віктимні вчинки осіб, які перебувають у сімейно-побутових відносинах, можуть спричинити взаємну реакцію у виді насильства. Доречно виокремити особливості заподіяння побоїв та інших насильницьких дій стосовно осіб, які перебувають із кривдником у сімейно-побутових відносинах.

По-перше, внаслідок зазначених протиправних дій, спрямованих на придушення волі однієї

чи кількох осіб, які перебувають із кривдником у сімейно-побутових відносинах, правопорушник прагне створити чи наголосити на своєму авторитеті. Кривдник, показуючи свою силу, намагається зайняти становище, в якому сімейно-побутові обов'язки перекладатимуться на інших.

Особистість правопорушника характеризується недоліком виховання чи у його діях простежується традиційна основа – приклади виховання із боку батьків, опікунів чи піклувальників.

По-друге, побої завдаються з метою образи та приниження людської гідності особам, з якими правопорушник перебуває у сімейно-побутових стосунках. Така мета характерна для осіб, які зловживають спиртними напоями, наркотичними засобами та психотропними речовинами. Ці особи, не реалізувавшись у соціумі, цим хочуть підкреслити свою значущість.

По-третє, побої є реакцією на постійні чи періодичні неправомірні дії осіб, які перебувають у сімейно-побутових відносинах.

По-четверте, побої у загальному контексті соціально корисних і морально виправданих дій є засобом підкріплення батьківського авторитету чи запобігання фактам антигромадської поведінки. В суспільстві побої іноді сприймаються як традиційні методи виховання неповнолітніх. Безпричинного заподіяння побоїв немає, зазвичай скоєння правопорушення передуює сімейно-побутовий конфлікт, який у результаті вирішується протиправним способом.

Сімейно-побутові конфлікти можна класифікувати за такими підставами:

- за часом виникнення: короткочасні, наприклад, спричинені отриманням негативної інформації про непристойну поведінку члена сім'ї або особливостями характеру людини; тривалі конфлікти, спричинені об'єктивними соціально-економічними умовами життя сім'ї, алкоголізм, наркоманія, ігromанія, психічний розлад чи хвороба;

- за рівнем реалізації: особисті неприязні відносини, що раптово виникли між особами, які перебувають у сімейно-побутових відносинах, що спровокували правопорушення (спонтанні конфлікти); сплановані конфлікти.

Конфлікт є не лише умовою, яка спровокувала правопорушення, а і його складовою. Завдання побоїв чи інших насильницьких дій – один із способів вирішення міжособистісного сімейно-побутового конфлікту. Цей метод має деструктивний характер, відповідно, кривдник має понести адміністративну відповідальність.

Визначити точну кількість скоєних побоїв у сімейно-побутових відносинах неможливо. Це пов'язано з відсутністю спеціалізованої форми обліку цього протиправного діяння як адміністративного правопорушення. Це лише частина проблеми, пов'язаної з ефективною

протидією домашньому насильству.

Фізичний владний вплив на особу, проявом якого є побої, завдає шкоди психічному здоров'ю, тягне зниження самооцінки та втрату віри у свої сили й можливості.

Судова практика свідчить про те, що потерпілими найчастіше стають жінки, неповнолітні, люди похилого віку, особи, які фізично чи психологічно слабші за кривдника або залежні від нього.

Однак у поліцейській практиці трапляються випадки, коли особи, які постраждали від побоїв, порушували закон, перевищували межі необхідної оборони. Введення окремого складу за побої стосовно осіб, які перебувають із кривдником у сімейно-побутових відносинах, своєчасне та доцільне, позаяк основною метою статті є запобігання більш тяжким злочинам у сім'ї завдяки забезпеченню особистої безпеки кожного члена. Адміністративна відповідальність забезпечить невідворотність покарання та дозволить поліції ефективніше впливати на кривдників. У сфері реалізації охоронної функції права превентивне регулювання виникає відтоді, відколи з'являється норма права, яка містить або допускає можливість настання негативних наслідків неправомірної поведінки або поведінку, що оцінюється суспільством чи державою негативно [8, с. 43]. Виділення в окремий склад адміністративних правопорушень побоїв у сфері сімейно-побутових відносин відповідає відповідним міжнародним вимогам, передбаченим Декларацією ООН про викорінення насильства щодо жінок, завданням законодавства про адміністративні правопорушення та Національною стратегією у сфері прав людини [9, 10]. Ці заходи сприятимуть зниженню латентності правопорушень.

Побої, вчинені стосовно осіб, які перебувають із кривдником у сімейно-побутових відносинах, становлять суспільну небезпеку для сім'ї, вимагають застосування відповідного адміністративного покарання, пов'язаного зі збільшенням терміну адміністративного арешту та громадських робіт.

Висновки

Попередження та припинення правопорушень у сфері сімейно-побутових відносин має здійснюватися у комплексі. По-перше, правова визначеність дій Національної поліції, короткі терміни притягнення до адміністративної відповідальності, що не мають великого часового розриву між протиправним діянням і соціально-правовою оцінкою, здатні забезпечити невідворотність покарання, викликати підтримку та довіру до діяльності поліції, знизити латентність побоїв, попередити скоєння тяжких і особливо тяжких злочинів. По-друге, за допомогою законодавчого закріплення та впровадження у поліцейську практику додаткових про-

філактичних заходів адміністративно-правового впливу. По-третє, через включення попередження домашнього насильства до основних напрямів профілактики правопорушень.

Ураховуючи динаміку змін у сімейно-побутовій сфері подальші дослідження повинні охоплювати соціальні та психологічні аспекти цього явища.

Список використаних джерел

1. Ковалів М. В. Адміністративно-правове регулювання діяльності правоохоронних органів у демократичній державі. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія юридична. 2018. Вип. 1. С. 166–173.
2. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2229-19>
3. Адміністративне право України (загальна частина) : навчальний посібник. О. І. Остапенко, М. В. Ковалів, С. С. Єсімов та ін. Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 9073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
5. Малиновська Т. М. Домашнє насильство: щодо змістовного наповнення терміна. *Наше право*. 2020. № 3. С. 85–91.
6. Черевко К. О. Домашнє насильство та насильство щодо жінок у розрізі законодавства України. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2021. № 1(24). С. 50–59.
7. Зуєва І. І., Приступ В. М. Сучасні аспекти правового регулювання запобігання та протидії домашньому насильству в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 3. С. 229–233.
8. Єсімов С. С. Превентивне регулювання: теоретичні аспекти. *Соціально-правові студії*. 2020. Вип. 3 (9). С. 40–47.
9. Декларація про викорінювання насилля щодо жінок. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_506#Text
10. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.2021 р. № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>

References

1. Kovaliv, M. V. (2018). Administratyvno-pravove rehulyuvannya diyal'nosti pravookhoronnykh orhaniv u demokratychniy derzhavi [Administrative and legal regulation of the activities of law enforcement agencies in the democratic state]. *Naukovyy visnyk L'viv's'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya yurydychna (Scientific Bulletin of Lviv state university of internal affairs. Law Series)*, 1, 166–173 [in Ukr.].
2. Pro zapobihannya ta protydiu domashnomu nasyilstvu : Zakon Ukrainy [On preventing and combating domestic violence: Law of Ukraine] vid 07.12.2017 r. № 2229-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2229-19> [in Ukr.].
3. Ostapenko, O. I., Kovaliv, M. V., Yesimov, S. S. ta in. (2021). Administratyvne pravo Ukrayiny (zahal'na chastyna) [Administrative Law (common part)]. L'viv: SPOLOM [in Ukr.].
4. Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya : Zakon Ukrayiny [Code of Ukraine on Administrative Offenses: Law of Ukraine] vid 07.12.1984 r. № 9073-KH. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> [in Ukr.].
5. Malynovs'ka, T. M. (2020). Domashnye nasyil'stvo: shchodo zmistovnoho napovnnennya termina [Domestic Violence: Regarding the Content of the Term]. *Nashe pravo (Our Law)*, 3, 85–91 [in Ukr.].
6. Cherevko, K. O. (2021). Domashnye nasyil'stvo ta nasyil'stvo shchodo zhinok u rozrizi zakonodavstva Ukrayiny [Domestic violence and violence against women within Ukrainian Legislation]. *Visnyk kryminolohichnoyi asotsiatsiyi Ukrayiny (Bulletin of Criminological Association of Ukraine)*, 1, (24), 50–59 [in Ukr.].
7. Zuyeva, I. I., & Prystup, V. M. (2020). Suchasni aspekty pravovoho rehulyuvannya zapobihannya ta protydyi domashn'omu nasyil'stvu v Ukrayini [Current aspects of legal regulation of preventing and combating domestic violence in Ukraine]. *Yurydychnyy naukovyy elektronnyy zhurnal (Online Scientific Law Journal)*, 3, 229–233 [in Ukr.].
8. Yesimov, S. S. (2020). Preventyvne rehulyuvannya: teoretichni aspekty [Preventive regulation: theoretical aspects]. *Sotsial'no-pravovi studiyi (Social & Legal Studios)*, 3 (9), 40–47 [in Ukr.].
9. Deklaratsiya pro vykorinyuvannya nasyillya shchodo zhinok [Declaration on the Elimination of Violence against Women]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_506#Text [in Ukr.].
10. Pro Natsional'nu stratehiyu u sferi prav lyudyny [The National Human Rights Strategy]: Ukaz Prezydenta Ukrayiny vid 24.03.2021 r. № 119/2021. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text> [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 11.11.2021
прийнята до друку 23.11.2021
The article: is received 11.11.2021
is accepted 23.11.2021